

Figen Gündüz
Letacnottix
figen@sahoo.fr

HAYALLERDEKİ AFRIKA Aşağı Omo Vadisi

Bir vakitler bu topraklar, 'kölelerin ülkesi' anlamına gelen 'Habeşistan' ismiyle anılıyordu. Oysa enteresandır; Etiyopya hiçbir zaman kolonileştirilmemişti. Ve bu sayede Omo Vadisi kabileleri nesiller boyunca dış dünyaya kapalı kalabildi. Yüzyıllar öncesinin Etiyopya'sı bugün hâlâ Omo'da yaşıyor.

ÇARPICI MURSİLER
Mago Milli Parkı'nda Mursiler... Dudaktaki tabaka büyüdükçe, kadın daha güzel kabul ediliyor.

1

3

OMO NEHİRİ’NİN HAYAT VERDİĞİ VADİDE, DIŞ DÜNYAYA KAPALI KALMIŞ KABİLELER YAŞIYOR.

Ekşilerin deyişle; nevi şahsına münhasır Etiyopya’da yaşadığım dört yıl boyunca ülkenin dört bucağını gezme fırsatı buldum. Gördüklerim arasında en unutulmazı, Afrika’nın bozulmamış yerlerinden Omo Vadisi’ydi. Yüksek dağlardan doğan ve kilometrelerce uzayan Omo Nehri’nin hayat verdiği bu vadide, nesiller boyunca dış dünyaya kapalı kalmış kabileler yaşıyor. Dağlar ve uçsuz bucaksız savanların yanı sıra Etiyopya’nın sömürgeleştirilmemiş tek Afrika ülkesi olması, bu kapalı dünyanın korunmasına yardımcı olmuş. Kabileler, pek çok toplumu paramparça eden çatışmalardan uzak kalabilmişler. Bugün nüfusları yaklaşık 200 bin olan 20 civarında kabilenin çoğu animist. Yani doğanın ve doğa güçlerinin bir ruhu olduğuna inanıyorlar. Ayrıca Semitik, Kuşitik, Omotik, Nilo-

tik dillerini konuşuyorlar. 83 ayrı dilin konuşulduğu ülkede, resmi dil 2 bin yıllık Ge’ez alfabesi ile yazılan Amharca. Omo için başlangıç noktamız, Amharca’da ‘yeni çiçek’ anlamına gelen başkent Addis Ababa. Sokaklarda göze ilk çarpan, mutlak bir yoksulluk. Araçların harap halleri, üstü başı paramparça, hatta çıplak, arabaların arasında dilenen, kaldırımlarda yatan, yerdeki zifosa çömelmiş yıkanan halkın yoksulluğu size başka bir dünyada olduğunu anlatıyor. Ana caddelerdeki kaldırımlar geceleri evsizlerin yuvası. Kartonlu altına serip,

üstüne battaniyeyi örten, o geceki evini inşa etmiş oluyor. Dünya fakirlik listesinde bir dönem başı

çeken Etiyopya, burada yaşadığımız süre zarfında dünyanın ekonomisi en hızlı büyüyen ülkelere dönüşti. Cibuti ile Addis’i bağlayacak tren yolu inşaatı başladı. Şehir içi yollar tamir edildi, otoban ve tramvay hizmete girdi.

BİR BEATLES ŞARKISI VE İSKELET ‘LUCY’

Omo’dan önce Addis’te geçirecek vaktiniz varsa, 3 bin 200 metre

2

4

5

YOKSUL ŞEHİR, ZENGİN TARİH
1. Başkentte hayvan pazarı
2. 3 milyon yaşındaki ‘Lucy’
3. Danakil Çöküntüsü
4. Kutsal Üçleme Katedrali
5. ‘Lucy’nin bulunduğu yer

rakımdaki Entoto Tepesi’nde II. Menelik’in sarayını ve müzeyi görmelisiniz. Ve tabii bir de, Ulusal Müze’nin nadide parçası, meşhur replika ‘Lucy’ iskeletini... Türkiye’nin güneyindeki Amik Ovası’ndan başlayıp, Kızıldeniz boyunca yol alarak Afrika’nın doğusundan Mozambik’in ortalarına uzanan, yaklaşık 6 bin 400 kilometre uzunluğundaki Büyük Rift/ Yarık Vadisi’nin Etiyopya sınırları içinde yer alan Danakil Çöküntüsü’nde (ki “dünyanın en acımasız yeri” denir), 1974

yılında 3.18 milyon yaşındaki bir hominid bulundu. Bu esnada fonda The Beatles’ın ‘Lucy in the Sky with Diamonds’ parçası çalıyordu. Bu sebeple, hominid’in adı ‘Lucy’ kaldı. Son olarak Kutsal Üçleme Katedrali ve Etnografya Müzesi’ni de anıp, hazırsanız Omo’ya doğru yola çıkalım. Seyahat hayli zorlu, çünkü burası turizm yönünden bakır bir bölge. Yola çıkarken, lüks aramak gerektiğini ve bir rehberle ihtiyacınız olduğunu bilmelisiniz!

Nasıl gidilir?

THY’nin İstanbul’dan Addis Ababa’ya her gün direkt uçuşları bulunuyor. Uçuş yaklaşık 5 saat 20 dakika sürüyor.

Yemek-içmek sorun mu?

Ağız kapalı şişe suyu için. Dişlerinizi iyi su ile fırçalayın. Pişmiş yemekleri tercih edin. Meyveleri kabuklarını soyarak yiyin.

Nerede kalınır?

Başkentte Hilton’dan Sheraton’a pek çok beş yıldızlı otel zinciri bulabilirsiniz. Omo Vadisi’nde ise tur şirketinin belirlediği lodge’larda kaldık.

Ne yenir?

Tur boyunca, akşam yemekleri konaklanan otellerde, öğle yemekleri ise genellikle yol üzerindeki minik restoranlarda yeniyor. Seçeneklerden ilki, Etiyopya’nın geleneksel yemeği injera ile baharatlı sebze ve et yemekleri. Görüntü olarak Avrupalıların kremini andıran, sadece Etiyopya’da yetişen teff isimli bir tahıldan üretilen injera, kekremsi tadı ile baharatlı yemeklerle birleşince ağızda hoş bir lezzet bırakıyor. Toprak güveçte servis edilen, bizim sac kavurmaya benzeyen tibs’i, acı seviyorsanız awaze sosuyla yemenizi tavsiye ederim. Menüde günün çorbası, makarna çeşitleri, ızgara et ve patates kızarması da var.

ETİYOPYA RENKLERİ

1. Chamo Gölü'nde Nil timsahı ve gamsız pelikanlar
2. Mezar taşı 'waga'lar
3. Konsolu bir genç kadın
4. Arba Minch merkezi

1. Gün: Addis'den Arba Minch'e KARASABAN VE TUKULLAR

Sabah erkenden, şoförümüz Ephrem ile tur firmasının 4x4 aracıyla yola çıkıyoruz. Kabile ziyaretlerinde fotoğraf çekmek parayla olduğu için birr'leri rehberimize teslim ediyor ve tur boyunca pazarlığı da, ödemeyi de ona bırakıyoruz. Başkentin yoğun sabah trafiğinden sıyrılır sıyrılmaz, sağlı sollu tarlalar ve aralarına serpiştirilmiş ağaç dallarından yapılmış, saz çatılı tukullara (kulübe) bakarak ilerliyoruz. Tarlalarda hâlâ eski yöntem, karasaban kullanılıyor.

Yol kenarında erkekler aylak aylak otururken, kadınlar sırtlarına ya da eşeklerine yükledikleri su bidonları ve odun yığınlarıyla kilometrelerce yürüyorlar. Otomobillere pek alışık olmadıkları için yolların ortasından yürüyor; biz de bu kalabalığın arasından kağnı hızıyla, sürekli kornaya

basarak ilerliyoruz. Yol boyunca bize Afrika akasyaları eşlik ediyor. Arba Minch yakınlarında, tukullarının dış ve iç duvarları naif desenlerle boyalı Halaba köyünde duraklıyoruz. Kulübelere bu desenleri çizen köyün en yaşlı dedesi ölünce, bu zanaatı sürdürecekt kimse kalmamış geriye. Bölgede aileler çocuklarını okula göndermiyorlar genellikle. Kız çocukları su taşıma işinde annelerine, erkek çocukları da hayvan gütmeye babalarına yardım ediyor. Addis-Arba Minch arasındaki 446 kilometreyi 11 saatte kat ediyoruz.

2. Gün: Arba Minch'den Jinka'ya

TİMSAHLI GÖLDE TEKNE GEZİSİ VE KONSOLULAR

Arba Minch yakınlarında, timsahlar, su aygırları, pelikanlar ve leyleğe benzer murabit kuşlarının yaşadığı Chamo Gölü'nde tekne gezintisine çıkıyoruz. Kıyıdaki Nil

KONSO'DA, YENİ DOĞUM YAPAN KADINLARIN EŞLERİ ÜÇ SENELİĞİNE EVDEN AYRILIP HALK EVİNE SİĞİNİYOR.

timsahlarının boyu yaklaşık 5 metre. Kavgaya tutuşan su aygırlarının siniri uzaktan bile hissediliyor. Ve onların hemen ötesinde, papirüs kayığında avlanan balıkçı hiç de durumdan tedirgin gibi görünmüyor!

Gölden sonra adresimiz, evlerinin damları ve kadınların damlara öykünen iki katlı etekleriyle ünlü Konso şehri.

Şehrin tepelerine uzanan taştan merdiven setlerde tarım yapılıyor. Yol kenarındaki çocuklar bizi Konso dansıyla karşılıyor. Şehir merkezinde kurulan renkli ve hareketli pazardan, kenarlarına sutaşı geçilmiş Konso eteği satın alıyorum. Etiyopya hükümetine bağlı dokuz geleneksel Konso kralı, bölgesinde kendi kurallarını uyguluyor. Konso'daki 41 köyden 12'si özgün kültürü nedeniyle 2011'de UNESCO Dünya Miras

Listesi'ne dahil edilmiş. Biz, bu köylerden Gamole'yi ziyaret ediyoruz.

NÜFUS ARTIŞINA 'KESİN' ÇÖZÜM!

Konsoluların toplam nüfusu yaklaşık 300 bin civarında ve hızla artıyor. Nüfusu kontrol altına almak için, yeni doğum yapan kadınların eşleri üç seneliğine evden ayrılıp köyün girişindeki halk evine sığınıyor. Barada ölene saygı büyük: Konsoluların tahtadan oydukları waga isimli mezar taşları tam bir sanat eseri!

Köy meydanında, 18 seneye denk gelen

her jenerasyon için kalın kütükler dikilmiş. Yaklaşık 80 kilogram ağırlığındaki bir taşın genç erkek tarafından kaldırılarak omuz hizasından geriye atılması, o gencin evliliğe hazır olduğu anlamına geliyor.

Geceyi geçirmek üzere Jinka'ya doğru ilerlerken yolumuzun üzerindeki, bu bölgeye yakın yaşam süren Ari, Bana ve Hamar insanlarının sosyalleşme mekânı, rengârenk Key Afer Pazarı'na uğruyoruz.

Aşağı Omo Vadisi

POPÜLER MURSİLER

1. Bu genç kadın yüzünü boyamış ve saçını kuru meyvelerle süslemiş.

Yerel tur firmalarına güvenilir mi?

Evet. Çok memnun kaldığım Travel Ethiopia'yı size gözüm kapalı önerebilirim. Türkiye'den bölgeye düzenlenen turların fahiş fiyatlarına bakınca, yerel firmaların sağladığı fiyat avantajı görülebilir. Tabii bu durumda uçak biletini siz alıyorsunuz. www.travelethiopia.com

Kahvenin anavatanı

Geçmiş bin yıl öncesine dayanan, tarihi de lezzeti kadar zengin kahve, Habeşistan kökenli bir bitki. Ortaçağ'ın sonlarına doğru Etiyopya'daki Kaffa bölgesinden Yemen'e ve Mekke'ye götürülen kahve, hacılar vasıtasıyla kendi ülkelerine taşınmış ve dünyaya yayılmış. **Tomoca-Churchill Road:** Addis'in bu en eski kafesinde yorgunluk kahvesi içip, kavrulmuş çekirdek ve çekilip paketlenmiş kahveden satın alabilirsiniz. **Tel: +251 11 111 24 98**

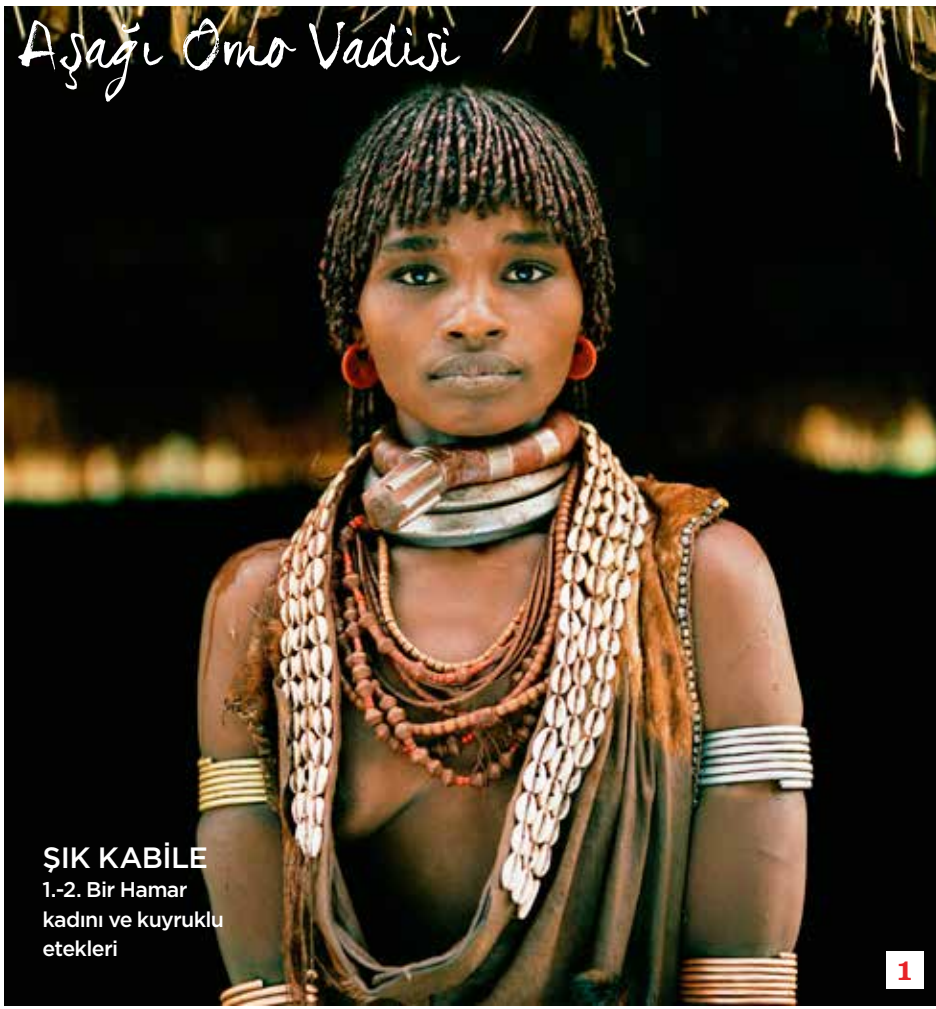
3. Gün: Jinka

KALAŞNİKOFLU MURSİLER

Omo kabilelerinin en meşhuru, yarı göçebe Mursiler, Mago Milli Parkı'nın dağlık kesiminde diğer kabilelerden izole yaşıyorlar. Onları görmek için sabah erkenden yola çıkıyoruz; çünkü geç kalırsak, alkole düşkün Mursileri ayık bulamama ihtimalimiz yüksek! Yarı çıplak Mursi kadınları küçük yaşlarda bir diken yardımıyla deldikleri dudaklarına kilden plakalar takıyorlar. Giderek daha büyük boyda plakalarla, zaman içinde bu deliği iyice genişletiyorlar. Uygulamayla ilgili iki rivayet var. Birine göre, bu uygulama Mursi kadınlarını çirkinleştirip köle tüccarlarının elinden kurtarmak amacıyla başlamış ve zamanla gelenekselleşmiş. Diğerine göre ise; Mursi kadınları bu işlemi estetik amaçlı yapıyor.

Kadınlar, omuzlarında iki erkek çocuğu, ellerinde boyları büyüklüğünde kalaşnikoflarla kulübelerinin önünde oturuyorlar. Hepsinin yüzleri boyalı, bazısının kafasında metal halkalar, çocukların kulak memelerinde ağaç parçaları... Genç bir kadının sırtına bağladığı bebeği, koltuk altından kafasını uzatıp annesinin memesini emiyor. Mursilerin alt çenelerindeki ön iki dişlerinin yerinde yeller esiyor. Amaç hasta, yemek yiyemeyecek durumda olanlara şekerli su akıtarak ilk müdahaleyi yapabilmek.

Öğleden sonra Jinka şehrindeki Aşağı Omo Araştırma Merkezi Müzesi'nde kabilelerle ilgili detaylı bilgi alıyor ve civardaki bir köyde, çağa daha bir ayak uydurmuş, Amharca konuşan, çocuklarını okula yollayan, modern kıyafetleri benimsemiş, daha konforlu tuğla evlerde yaşayan Ari-lerle tanışıyoruz.

ŞIK KABİLE
1.-2. Bir Hamar kadını ve kuyruklu etekleri

1

2

4. Gün: Jinka'dan Turmi'ye

EN ŞIK KADINLAR BURADA

Cumartesi günleri kurulan Banna ve Hamar kabilelerinin sosyalleşme mekânı Dimeka Pazarı'nda kızıl renk veren saç boyası, kaynatarak içilen kahve küspesi, süslü etek ve üstler, metal bilezikler, ahşap yastıklar, ahşap objeler satılıyor.

Sanki kabilelerin moda merkezindeyiz. Banna erkekleri kulaklarında küpeleri, kollarında bilezikleri, mini etekleri ve kalçalarını bir sağa bir sola, kadınlara taş çıkartırcasına sallayarak yürüyorlar.

Kenarları deniz kabuğu ve renkli cam boncuklarla süslü keçi derisinden etekleri ve onların arkasında bir ceylanın kuyruğunu andıran uzantılarıyla yarı göçebe Hamar kadınları ise bölgenin en şıkları. Saçlarını hayvan yağı ve kırmızı aşı boyası karışımıyla renklendirip, şekillendiriyorlar.

Kadınlar havalı mı havalı, ama hayat koşulları onları hızlı yaşlandırıyor. Çok yaşlı olduğunu düşündüğüm bir kadın sadece 65 yaşında çıkıyor mesela!

Hamar köyünün ortasında öbek halinde kulübeler, dış çeperde de keçi ağılları ve tahıl ambarları bulunuyor. Uzun kuyruk-

lu eteği, tek göğsünü açıkta bırakan işli bluzu ve koluna taktığı torbasıyla yanına gelen şık bir Hamar kadını, “Pazardan yeni kahve aldım, kahveye bana buyrun!” diyor. Boynundaki düz metalden iki kolye onun ikinci eş olduğunun göstergesi. İlk eşler ucu kocaman topuzlu metal kolyeler takıyorlar. Saçları iki ayrı renge boyalı, tepesinde bir tüy, otoritesinin simgesi olarak bir ceket giymiş olan köyün şefi elinde ahşaptan yastık taburesiyle son derece karizmatik!

GURURLA TAŞINAN KIRBAÇ İZLERİ!

Genç Hamar erkekleri, buluş çağından yetişkinliğe geçişlerini yan yana duran sekiz-dokuz adet boğanın üstünden dört kere çırılçıplak atlayarak ispatlıyorlar. Birbirlerini boyayan erkekleri görünce sıraya giriyorum; koluma geometrik şekiller çiziyorlar.

Köyün hanımları ise sıcaklığın altında biteviye şarkılarını söyleyip, borazan çalıp dans ediyorlar. Ayak bileklerine taktıkları çın-gıraklardan köye hoş bir melodi yayılıyor. Birkaçı sutyenli kabile genç kızları önümüzden geçerken kendimi Afrika iç çamaşırı defilesinde gibi hissediyorum. Köyün

erkekleri sıcaklığın altında performans sergileyen bu genç kızlara su taşıyorlar. Daha önceki seremonilerde yetişkin olmuş, ama halen bekâr olan erkekler, vücutları tamamen hayvan yağıyla sıvalı genç kızları kırbaçlamak için ellerinde ince, uzun sopalarla hazır bulunuyorlar. Genç kızlar cesaretlerinin simgesi olan, sedef gibi parlayan bu kırbaç izlerini vücutlarında ömür boyu gururla taşıyorlar. Turmi'ye dönüş yolunda aracın arkasından, yalın ayak, üst baş yırtık, gözlerine kara sinekler üşüşmüş, minik ellerini açmış bizden pet şişe isteyen dünya güzeli çocuklar koşuyor. Rehberimiz, günümüze dek balkabağı ve seramik kaplar kullanan bu insanların pet şişeleri kullanmaya başlamasıyla geleneklerini kaybedeceklerini söylüyor. Aslında geleneklerinin kaderi Etiyopya hükümeti tarafından belirlenmiş. Nasıl mı? Omo Nehri üzerinde yapılmakta olan Gilgel Gibe III Barajı tamamlanınca nehrin taşmasına izin verilmeyerek ve bu haliyle tarımı etkileyerek, kabilelerin sonunu hazırlayacak. Mago Milli Parkı sınırlarında kurulmakta olan şeker fabrikasında da işçi olarak Mursilerin çalıştırılacağı söyleniyor.

O BİR ERKEK
Saçında plastik çiçekler ve pembe güneş gözlüğüyle bir Banna erkeği.

BOYALI YÜZLER

1. Müslüman Arbore kabilesinin genç kızları
- 2.-4. Karo kabilesi
3. Muz yapraklarından yapılmış Dorze kulübesi
5. Tiya'daki dikilitaşlar

BEYAZ BOYA İÇİN KİREÇ, SARI İÇİN MİNERAL, KIRMIZI İÇİN DEMİR, SİYAH İÇİN KÖMÜR KULLANILIYOR.

5. Gün: Etiyopya-Kenya sınırı Omorate DASSANECHLER UĞRUNA NEHİR GEÇİŞİ

Dassanechler, Omo Vadisi'nin en güneyinde, 'Omorate' diye anılan Etiyopya-Kenya sınırının her iki yakasında yaşıyorlar. Etiyopya tarafındaki gümrükten Omo Nehri'nin öteki yakasına geçiş için günübirlik iznimizi alıyoruz. Büyük bir ağaç gövdesinin içinin kazılmasıyla oluşturulmuş uzun bir kayığa, nehre düşme korkusuyla kalbimiz çarparak biniyoruz.

Kayıktan inince, sadece 400 kişinin yaşadığı Geleb köyü yolunda Dassanechlerin kimi ağaca tırmanarak, kimi yere boylu boyunca uzanarak bize poz veriyor. Kadınlar havyan derisinden yapılmış etekleri, bilezikleri, kolyeleri ve başlarına taktıkları gazoz kapaklarıyla çok şık. Erkekler ise birbirlerinin itina ile taradıkları saçlarını doğal boylarla renklendiriyorlar. Karo köyünü de ziyaret etmek isterseniz,

gezinizi bir gün uzatmanız gerekiyor. Turmi'ye yaklaşık iki saat mesafedeki, Omo Nehri'ni kuşbakışı gören müthiş manzarasıyla yaklaşık bin 500 nüfuslu Karo köyünde, yüzlerini ve vücutlarını boyayan Korcho yerlilerini göreceksiniz. Beyaz boya için kireç, sarı için mineral, kırmızı için demir, siyah için kömür kullanıyorlar. Erkekler saçlarını rengârenk ipler ve boncuklarla süslüyor. Çocukların başlarında taze çiçeklerden yapılmış taçlar var. Birbirlerinin yüzünü boyayan iki genç hanımı fotoğraflarken, kendimi yüzüme kırmızı renk boyayla noktalar konurken buluyorum.

6. Gün: Arba Minch'e dönüş ÇIPLAK MÜSLÜMANLAR

Arba Minch'teki Müslüman Arbore kabilesinde genç kızlar bekâr olduklarının bir göstergesi olarak saçlarını kazıtıyor ve evlenene kadar saçlarını siyah bir örtüyle örtüyor. Üstleri çıplak genç kızlar boyunlarına

kat kat boncuk kolyeler takmış; altlarına hayvan derisinden, kenarları boncuk işli şık etekler giymişler. Ayak bileklerinde de dans ederken ses çıkartan metal halhallar var. Balkabağından yapılmış şapkaları ve başlarına çepeçevre sardıkları beyaz çaputla çocuklar da dikkat çekici. Erkekler ellerinde akşamları yastık, gündüzleri üzerine oturmak amaçlı, bazen de hayvanlara karşı kendilerini savunurken kullandıkları minik ahşap tabureler tutuyorlar.

7. Gün: Arba Minch'den Langano'ya MUZ KÖKLERİNDEN UN

Arba Minch yakınlarındaki Guge Dağları'nın tepelerinde, 2 bin 500 metre rakımda teraslamayla tarım yapan Dorze kabilesinin evleri file benziyor. Chenchale köyünde yalancı muz ağaçlarının yapraklarıyla yapılmış evler bulunuyor. Yalancı muz köklerinden kekremsi un da üretiyorlar. Sac üstünde pişirilen kocho ekme-

HARİTA

Bunları bilmeli!

- Etiyopya'da gitmeden önce, sağlık konusundaki güncel bilgileri almak için seyahatsagligi.gov.tr adresini ziyaret edin.
- Etiyopya, 1 milyon 104 bin küsur kilometrekarelik yüzölçümüyle İtalya'nın neredeyse dört katı büyüklüğünde.
- 2014 tahminlerine göre, nüfusu 96.6 milyon.
- Komşuları Sudan, Güney Sudan, Eritre, Cibuti, Kenya ve Somali.
- Ülke ismi olarak 'kölelerin ülkesi' anlamına gelen Habeşistan'ı bırakıp, Yunanca 'aithiopia' kelimesinden türeyen 'yanık tenli insanlar ülkesi' anlamına gelen 'Etiyopya'yı, II. Menelik döneminde kullanmaya başlamışlar.
- Etiyopya, Afrika'nın suç oranı en düşük, en güvenli ülkelerinden biri.
- Ne çok sıcak ne çok soğuk, güzel bir iklimi olan Etiyopya'da, ekim-mayıs kurak; haziran-eylül yağışlı olmak üzere iki mevsim yaşıyor.
- Etiyopya'nın para birimi Eth Birr ile Türk Lirası paritesi 10 TRY = 73 ETB
- Etiyopya'ya seyahat edecek T.C. vatandaşları, vizeye tabi.
- Yanınıza, fotoğraf makinası, el yıkama solüsyonu, şapka, yürüyüş ayakkabısı, ince bir yağmurluk ve Langano'da konaklama durumunda mayo alın.

ğinin kokusu etrafa yayılıyor. Bir köşede bir kadın iplik eğiriyor. Erkekler kooperatifte dokuma tezgâhlarının başındalar. Bir haftanın sonunda, Büyük Rift Vadisi göllerinden Langano'nun kıyısındaki African Vacation Club'da, bütün yorgunluğumuzu havuzda yüzerek atıyoruz.

8. Gün: Addis'e dönüş VE DÖNÜŞ...

Dönüş günümüzde, arkeolojik Tiya bölgesindeki dikilitaşları ve Lalibela'daki 11

monolitik kilisenin bir benzeri olan Adadi Maryam Kilisesi'ni ziyaret ediyoruz. Bu vadiye yaptığım gezilerin, Afrika'da yapmış olduğum en sarsıcısı keşif gezileri olduğu kesin. Vadideki değişim rüzgârı buradaki etnik hazineleri önüne katıp süpürmeden önce bu eşsiz dünyayı keşfetmeniz dileğiyle...

2006-15 yılları arasında Afrika'nın çeşitli ülkelerinde yaşayan, yazar ve fotoğraf sanatçısı Figen Gündüz Le-taconnoux, anılarını ve 400'ün üstünde çarpıcı fotoğrafını 'İnsanlığın Beşiğine Yolculuk'ta topladı.